

INFORME MENSUAL CONJUNTURA AGRÀRIA I SEGUIMENT DE SEQUERA

Setembre 2023

**SECCIÓ D'ESTUDIS AGRARIS
DIRECCIÓ TERRITORIAL VALÈNCIA**

Índex de continguts

1 RESUM.....	3
2 INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS.....	4
2.1 COMPARATIVA AMB ANYS ANTERIORS.....	8
2.2 INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS PER ESTACIONS.....	11
2.3 PREDICCIÓ PER ALS PRÒXIMS MESOS.....	12
2.4 HUMITAT DEL SÒL.....	14
2.5 ÍNDEX DE SEQUERA.....	15
3 SITUACIÓ DELS EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS.....	16
3.1 ESTAT DELS EMBASSAMENTS.....	16
3.2 ESCENARIS DE LES UNITATS TERRITORIALS D'ESCASSETAT.....	18
4 DANYS PUNTUALS I SEQUERA EN CULTIUS.....	20
5 EVOLUCIÓ DELS CULTIUS.....	24
5.1 CEREALS.....	24
5.2 TUBÈRCULS.....	25
5.3 CULTIUS INDUSTRIALS.....	25
5.4 PASTURES.....	26
5.5 HORTALISSES.....	26
5.6 CÍTRICS.....	28
5.7 FRUITERS.....	34
Caqui.....	34
Magraner.....	37
5.8 AMETLER I NOGUERA.....	37
5.9 GARROFERA.....	38
5.10 VINYA.....	38
5.11 OLIVERA.....	40

1 RESUM

Segons l'AEMET, la classificació del mes de setembre de 2023 va ser **molt humit i molt càlid**¹ a la Comunitat Valenciana. Amb les dades de la xarxa SIAR de l'IVIA, a la província de València el mes es va considerar **normal i molt humit**². La temperatura mitjana de les mitjanes va ser de 22,4 °C, és a dir, va resultar 0,2 °C superior a la temperatura de la mitjana històrica del període 2008-2022 (22,2 °C). La mitjana més baixa es va registrar a Campo Arcís, amb 20,1 °C, mentre que la més alta es va donar a Carcaixent EEA i Sagunt, amb 24,8 °C.

El percentatge d'humitat del sòl de la província va ser inferior al 40 % en les capes superficials. La reserva hídrica en la conca del Xúquer va descendir fins al 48,14 % del total.

Quant a l'estat dels cultius, referent als **cereals d'estiu** va començar la sega de l'arròs.

Va prosseguir la plantació i recol·lecció de diverses **hortalisses**.

En relació amb el cultiu de **cítrics**, estaven en una fase d'engreixament del fruit més o menys avançada en funció de la varietat. Van començar els talls en les varietats més primerenques.

Respecte al **caqui**, el fruit s'aproximava a la grandària final i en algunes parcel·les havia començat la recol·lecció.

Pel que fa als **ametlers**, s'estava en plena collita i es va observar un rendiment baix. Quant a les **garroferes**, es va donar per conclosa la campanya.

A les comarques que cultiven **vinya**, es va procedir a veremar. Finalment, i pel que fa a l'**olivera**, el fruit es trobava prop de la grandària final i presentava un percentatge variable de superfície acolorida.

¹ Delegació Territorial a la Comunitat Valenciana © AEMET.

² Dades oferides per la xarxa SIAR de l'IVIA per a la província de València.

2 INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS

Segons l'AEMET, la classificació del mes de setembre de 2023 va ser **molt humit i molt càlid**³ a la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, 21,7 °C, va ser 1,0 °C superior que la de la climatologia de referència (1991-2020), i la precipitació acumulada va arribar als 86,2 l/m², que és un 49 % superior a la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (57,9 l/m²).

El mes va començar fresc pels efectes de la DANA que va afectar el nostre territori, que no sols va provocar un descens de temperatures, sinó que també va donar lloc a pluges i tempestes que localment van tindre una intensitat torrencial. Fins al dia 21 les temperatures van romandre lleugerament per damunt dels valors normals i, després d'un pic fred breu els dies 23 i 24 en què es van registrar les temperatures més baixes del mes, es va produir un ascens acusat tèrmic que es va prolongar fins al mes d'octubre. En les capitals i en altres observatoris seleccionats el balanç tèrmic del mes de setembre és el que indica la taula següent.

Amb les dades de la xarxa SIAR de l'IVIA, a la província de València el mes de setembre es va considerar un mes **normal i molt humit**⁴. La temperatura mitjana de les mitjanes va ser de 22,4 °C; 0,2 °C superior a la temperatura de la mitjana històrica del període 2008-2022 (22,2 °C). La mitjana més baixa es va registrar a Campo Arcís amb 20,1 °C, mentre que la més alta es va donar a Carcaixent EEA i Sagunt, amb 24,8 °C.

La temperatura més alta registrada per la xarxa SIAR de l'IVIA es va observar el dia 14, quan es van aconseguir els 34,4 °C a Llutxent EEA. La més freda es va obtindre el dia 23, amb 7,2 °C a Campo Arcís. L'amplitud tèrmica entre estos valors extrems va arribar a 27,2 °C.

Pel que fa a les precipitacions, i segons les dades obtingudes per la xarxa SIAR de l'IVIA per a la província de València, els 116,6 l/m² caiguts durant el mes de setembre es van situar un 94 % per damunt de la mitjana del període 2008 a 2022 (60,2 l/m²). A més, va ploure 26 dies del mes i el valor més alt en un dia es va observar a Polinyà de Xúquer, amb 174,5 l/m² el dia 14.

Respecte al vent a la província de València, va haver-hi 6 ocasions en les quals es van superar ratxes de 40 km/h, però els dies 3 i 17 de setembre, el dia que va registrar més vents. El valor més alt es va observar a Sagunt amb 52,4 km/h el dia 3 de setembre.

³Delegació Territorial a la Comunitat Valenciana © AEMET.

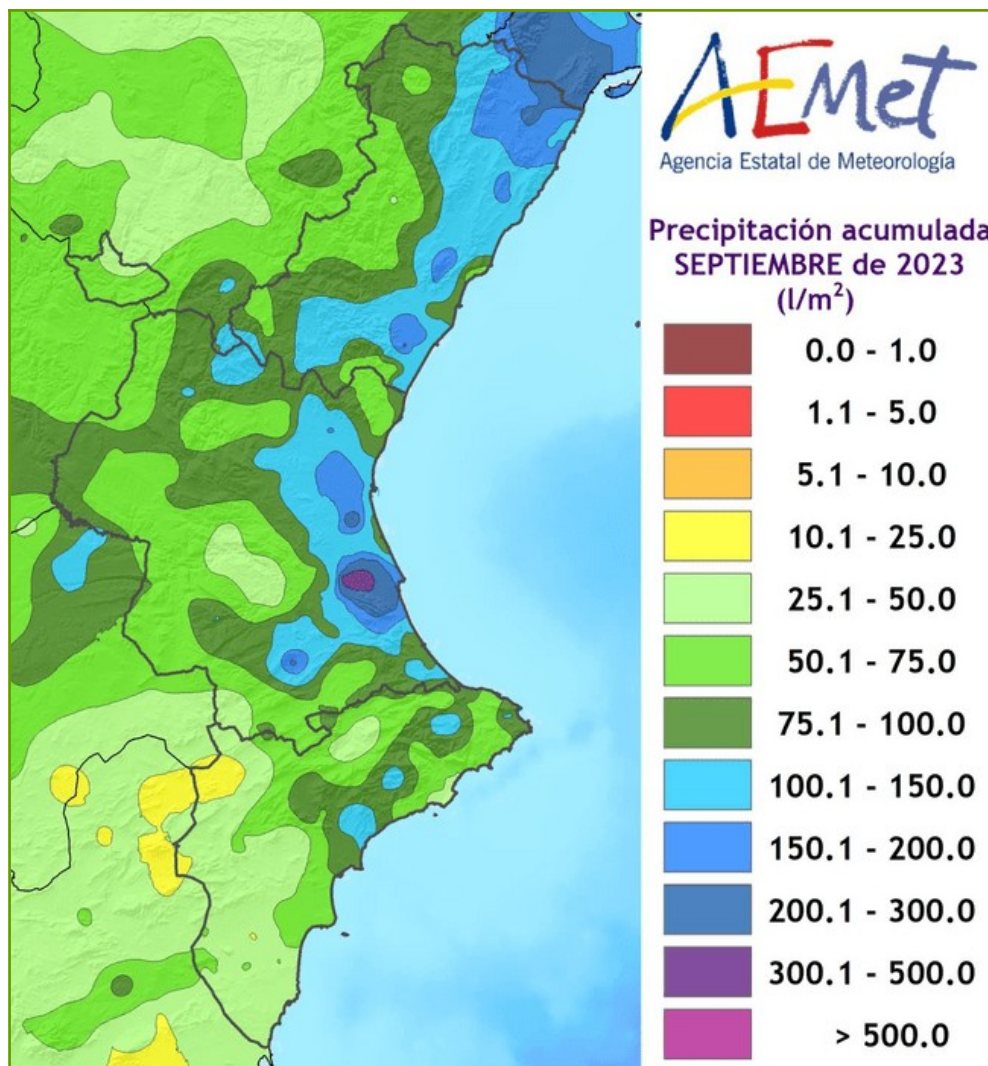
⁴Dades oferides per la xarxa SIAR de l'IVIA per a la província de València.

A continuació es mostra l'evolució de temperatures, precipitacions i ratxes de vent diàries en les estacions meteorològiques de la província, seguint amb la sèrie meteorològica d'informes anteriors.⁵

⁵ Les gràfiques de les dades diàries s'elaboren utilitzant les 28 estacions de la xarxa SIAR de l'IVIA a la província de València, mentre que en els gràfics de les comparatives amb anys anteriors no s'han considerat les estacions d'Algimia d'Alfara i Moncada 2.

Font: AEMET

2.1 COMPARATIVA AMB ANYS ANTERIORS

Segons dades de les estacions agroclimàtiques de la xarxa SIAR de l'IVIA⁶, la mitjana de les temperatures màximes a la província de València al setembre, 28,3 °C, va ser -0,3 °C inferior al valor mitjà dels últims 15 anys (2008-2022) i la mitjana de les mínimes, 17,3 °C, es va situar 0,7 °C per damunt de la mitjana. La mitjana de les mitjanes, 22,4 °C, va estar 0,2 °C per damunt de la mitjana del període de referència (22,2 °C).

Respecte a la precipitació total acumulada mitjana, els 116,6 l/m² caiguts es van situar un 94 % per davall de la mitjana del període 2008 a 2022 (60,2 l/m²).

En els gràfics següents s'observa la comparativa de la mitjana de totes les estacions de les temperatures màximes, mitjanes i mínimes, les precipitacions, l'evapotranspiració, la humitat relativa i el nombre d'hores de fred respecte de la mitjana del mateix mes dels últims 15 anys i de l'històric d'este període.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

⁶ Es descarten les estacions d'Algimia d'Alfara i Moncada 2 perquè no es disposa de l'històric de 13 anys anteriors.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

2.2 INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS PER ESTACIONS

A continuació es mostren les dades dels indicadors agrometeorològics principals recollits per les estacions de la xarxa SIAR de l'IVIA distribuïdes per quasi tota la província. Els valors més alts estan marcats de roig, i els més baixos, de blau.

Tal com s'observa en la taula següent, la temperatura màxima de les màximes es va donar a Carcaixent EEA (38,9 °C), mentre que l'estació de Benavites va ser la que va registrar un valor més baix (32,5 °C). Quant a la temperatura mínima de les mínimes, es va registrar a Campo Arcís (7,7 °C), mentre que a Sagunt es va registrar la més càlida, amb 16,8 °C.

Indicadors agrometeorològics del mes de setembre de 2023 de les estacions SIAR de la província de València.

Font: xarxa SIAR-IVIA.

Els valors més alts pel que fa a les precipitacions es van assolir a la comarca de la Safor, amb 85,6 l/m², i la precipitació més baixa va correspondre a la comarca de la Canal de Navarrés, amb 11,8 l/m².

En relació amb les hores fred, no se'n va registrar cap al setembre.

Els indicadors agrometeorològics a les comarques de la província de València per al mes de setembre de 2023 es poden observar en la taula següent:

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR-IVIA.

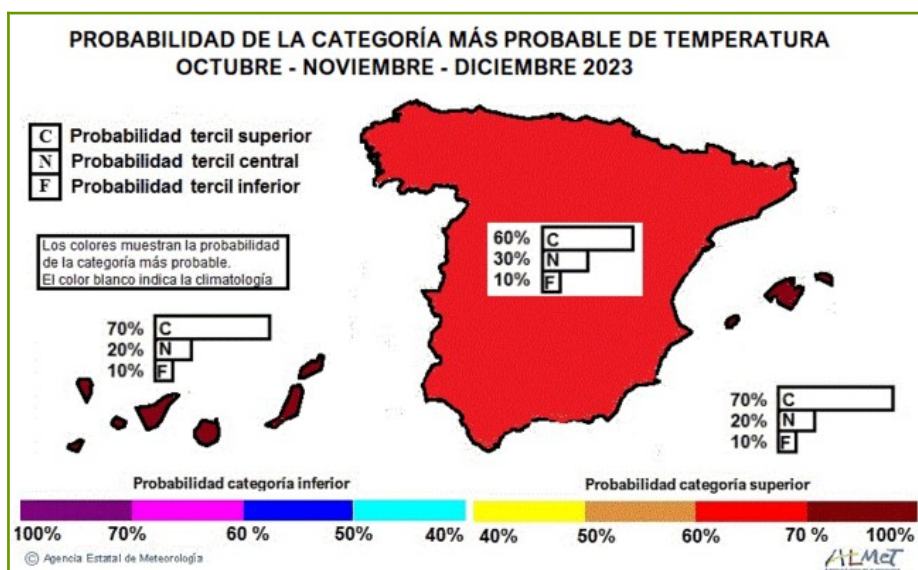
Quant a la gràfica de distribució d'Eto-PP, s'observa que a la Vall d'Albaida és on el balanç evapotranspiració menys precipitació va ser superior, amb un valor de 99,7 mm i el valor més baix es va donar a la Safor amb, 18,4 mm.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la xarxa SIAR.

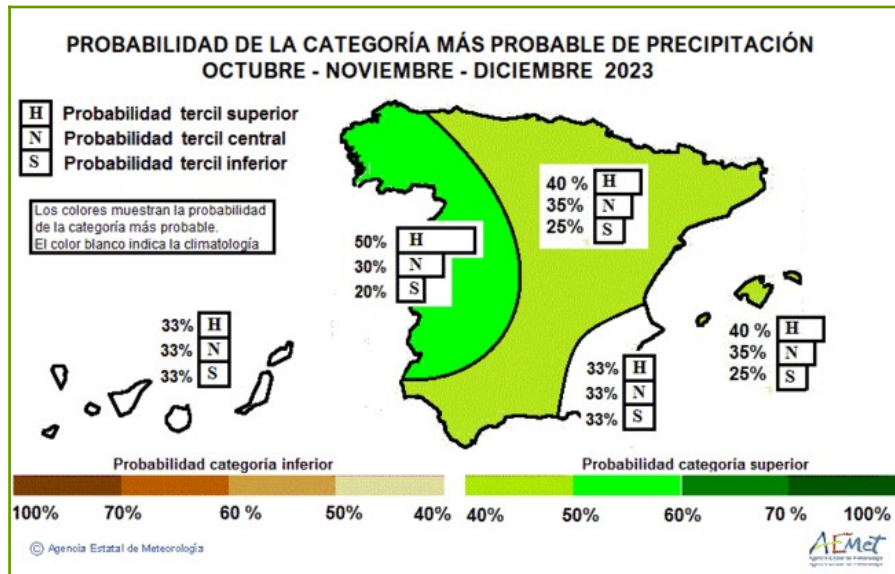
2.3 PREDICCIÓ PER ALS PRÒXIMS MESOS

Segons l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET), per a octubre-novembre-desembre de 2023 hi ha més probabilitat que la temperatura mitjana es trobe en el tercil càlid en tot Espanya, amb més probabilitat a les Balears i Canàries (període de referència 1981-2010).

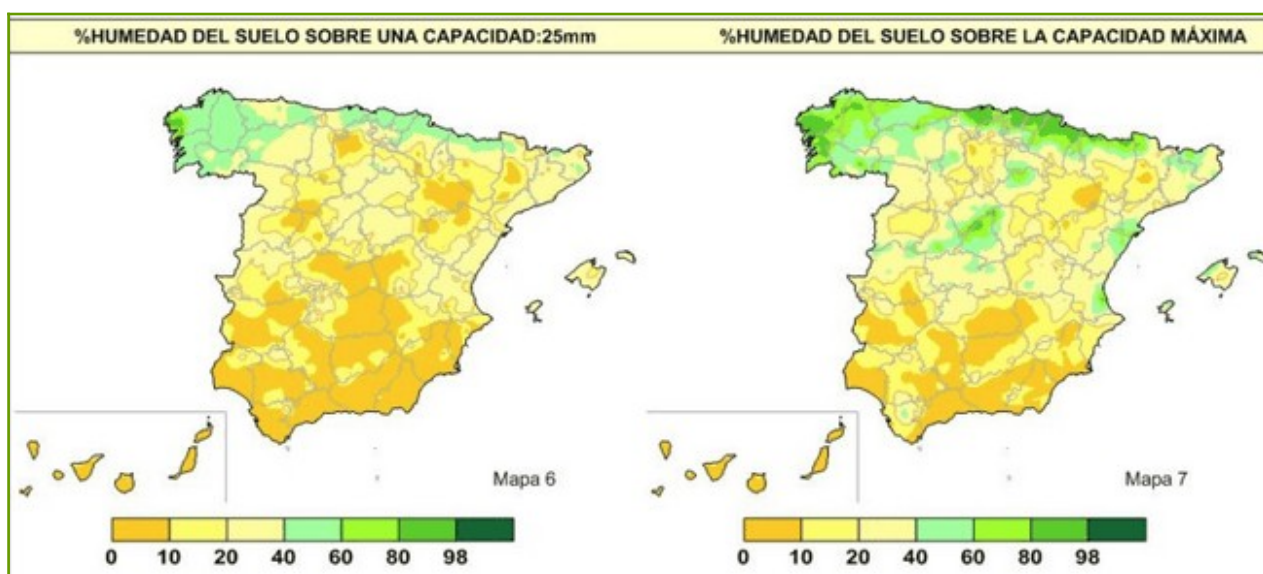
Quant a la precipitació, com s'observa en el mapa següent, per a octubre-novembre-desembre de 2023 hi ha més probabilitat que la precipitació acumulada es trobe en el tercil (de manera més acusada en el vessant atlàntic) en tot Espanya, excepte al sud-est peninsular i Canàries, on la probabilitat dels tercils és la climatològica (període de referència 1981-2010).

2.4 HUMITAT DEL SÒL

Segons el butlletí hídric decenal de l'AEMET, en data 30 de setembre (núm. 27/2023 el percentatge d'humitat del sòl de la província es va situar, en les capes superficials, amb un percentatge d'humitat per davall del 40 %. Això va suposar un empitjorament enfront del mes anterior, moment en què la humitat de les capes superficials se situava per davall del 60 %.

Mapa nacional del % d'humitat en el sòl en capa superficial (esquerra) i % d'humitat sobre la capacitat màxima d'este (dreta), el 30 de setembre de 2023.

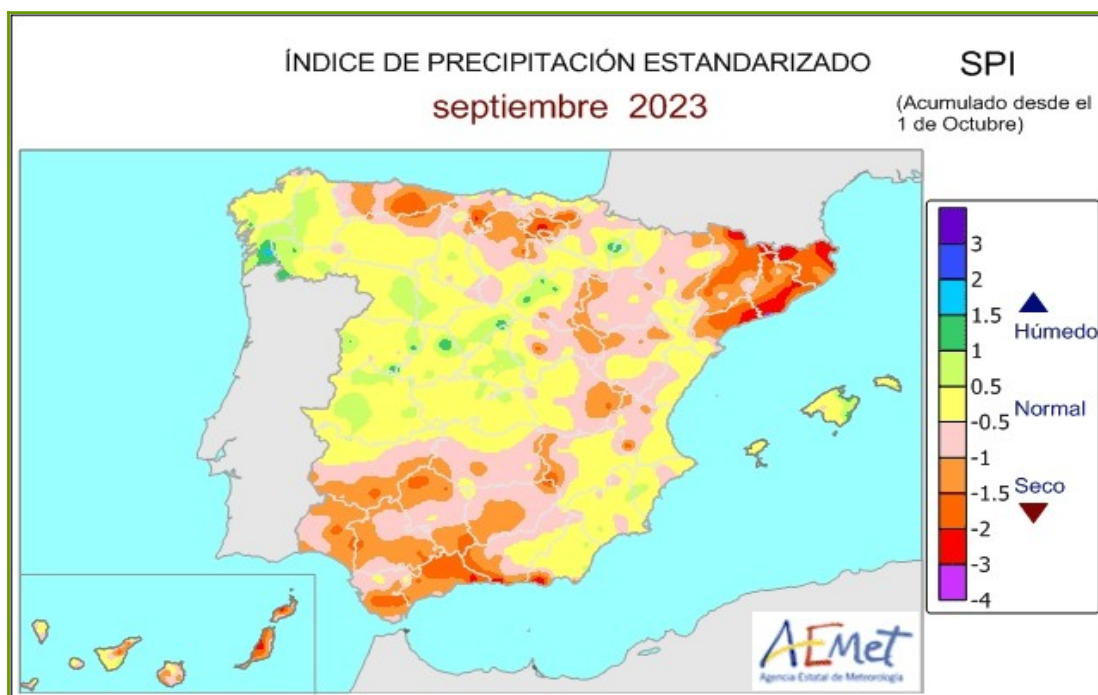
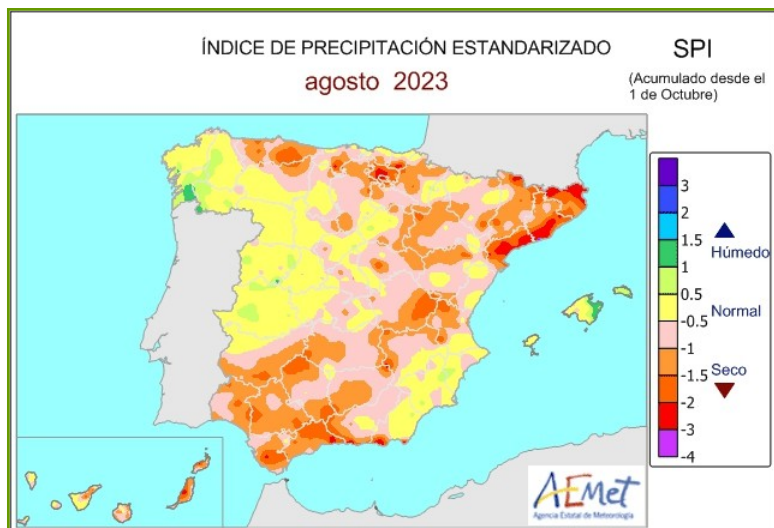
Font: AEMET.

Quant al percentatge d'humitat en les capes profundes, la major part del territori tenia un percentatge d'humitat comprès entre el 20 % i el 40 %, i va aconseguir valors entre el 40 % i el 80 % en la zona litoral sud.

2.5 ÍNDEX DE SEQUERA

Al setembre es va observar un valor d'índex de sequera acumulat (durant l'any hídric, que comença l'1 de setembre) entre el -2 i el 0,5 en tota la província, que es va situar entre la zona normal i seca, igual que el mes anterior.

Mapa nacional de l'índex de precipitació estandarditzat (SPI) acumulat, agost de 2023 (dalt)
setembre de 2023 (baix).

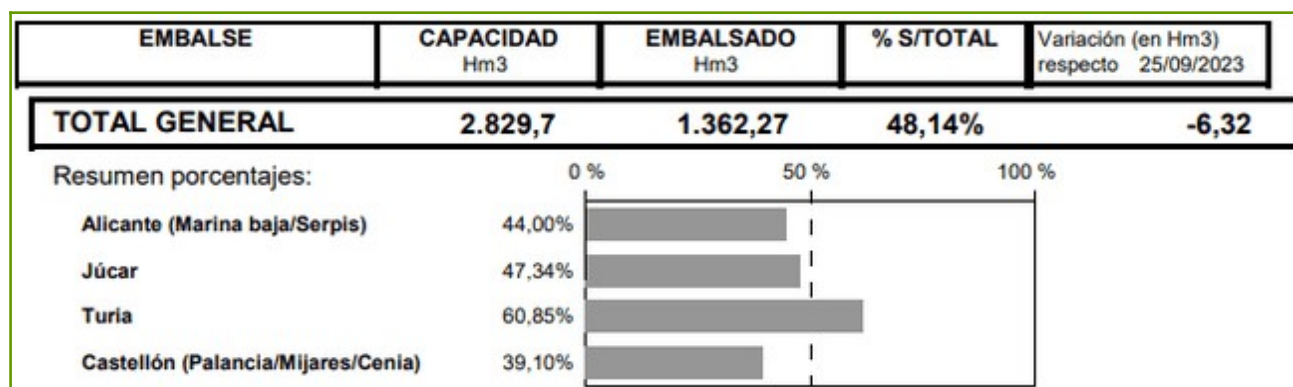
Font: AEMET

3 SITUACIÓ DELS EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS

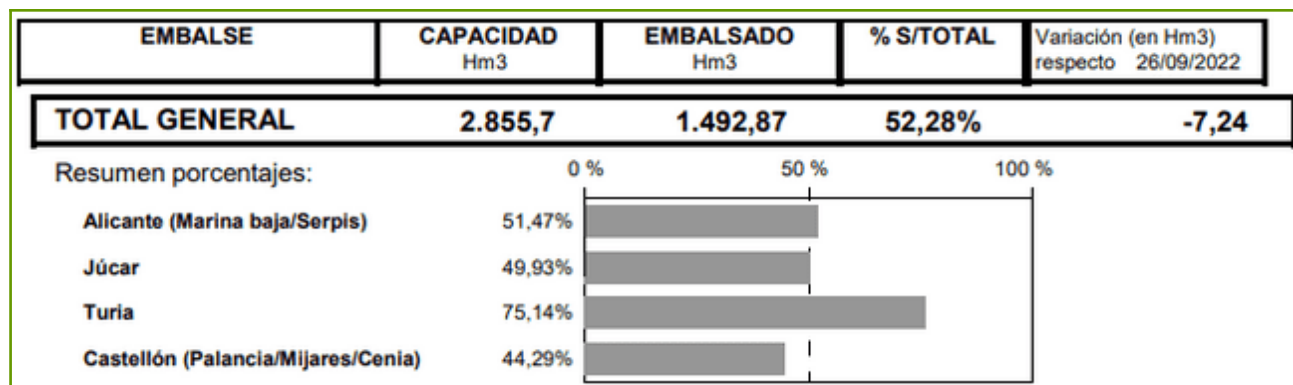
3.1 ESTAT DELS EMBASSAMENTS

Segons dades de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX) el volum embassat el 2 d'octubre de 2023 era de 1.362,27 hm³, la qual cosa va representar un 48,14 % del total i va suposar un increment lleuger respecte al percentatge d'agost (48,02 %).

Percentatge d'aigua embassada respecte de la seua capacitat el setembre de 2023. **Font:** CHX

En dates aproximades de 2022, el volum embassat era de 1.492,87, hm³, la qual cosa va representar 52,28 % del total.

Percentatge d'aigua embassada respecte a la capacitat en setembre de 2022. **Font:** CHX

A continuació, es mostra la situació a escala individual de cada embassament:

EMBALSE	CAPACIDAD Hm3	EMBALSADO Hm3	% S/TOTAL	Variación (en Hm3) respecto 25/09/2023
Sistema MARINA BAJA				
AMADORIO	15,8	4,63	29,24%	-0,08
GUADALEST	13,0	7,85	60,40%	-0,19
Sistema SERPIS				
BENIARRES	27,0	12,09	44,76%	-0,31
Sistema JUCAR-TURIA				
<i>Júcar</i>				
LA TOBA	9,7	3,14	32,36%	-0,03
ALARCON	1.118,0	575,74	51,50%	-0,85
CONTRERAS	360,8	236,46	65,55%	-1,03
<i>Complejo Cortes</i>				
EL MOLINAR	4,0	2,05	51,25%	-0,63
CORTES II	118,0	108,18	91,68%	5,00
LA MUELA	20,0	11,29	56,45%	-6,71
EL NARANJERO	29,0	18,35	63,28%	1,20
Total:	171,0	139,87	81,80%	-1,14
<i>Bajo Júcar</i>				
TOUS-LA RIBERA	378,6	75,12	19,84%	0,68
ESCALONA	98,7	4,53	4,59%	-0,02
BELLUS	69,2	15,48	22,37%	0,08
<i>Magro</i>				
FORATA	37,3	11,65	31,24%	-0,12
<i>Turia</i>				
ARQUILLO DE SAN BLAS	21,0	14,45	68,68%	-0,13
BENAGEBER	221,3	159,76	72,18%	-0,83
LORIGUILLA	73,2	20,95	28,62%	-1,39
BUSEO	7,5	1,44	19,14%	-0,02
Sistema PALANCIA				
REGAJO	6,0	1,78	29,74%	0,00
ALGAR	6,3	0,01	0,17%	0,00
Sistema MIJARES				
ALCORA	1,4	0,64	46,86%	-0,01
ARENOS	110,9	52,36	47,21%	-1,23
MARIA CRISTINA	18,4	2,66	14,43%	-0,11
SICHAR	49,3	16,11	32,69%	0,58
BALAGUERAS	0,1	0,10	80,72%	-0,01
VALBONA	0,5	0,24	48,65%	0,00
MORA DE RUBIELOS	1,0	0,20	20,77%	0,00
Sistema CENIA				
ULLDECONA	11,0	3,48	31,60%	-0,14
Sistema OTROS				
ALMANSA	1,6	1,07	66,94%	-0,03
ONDA	1,0	0,46	46,35%	0,00

Capacitat i volum embassat el setembre de 2023 en els embassaments principals de la província de València.

Font: CHX

3.2 ESCENARIS DE LES UNITATS TERRITORIALS D'ESCASSETAT

Segons la metodologia de seguiment dels escenaris d'escassetat mesurats a partir dels índexs d'estat d'escassetat, extrets de l'Informe de seguiment de la sequera i l'escassetat elaborat per la CHX, els indicadors d'escassetat reflectixen la impossibilitat, de manera conjuntural, d'atendre les demandes en situacions de disponibilitat hídrica reduïda i, alhora, servixen com a instrument d'ajuda en la presa de decisions relatives a la gestió dels recursos hídrics en estes situacions. En este sentit, en cada unitat territorial s'han triat diversos indicadors relacionats amb la disponibilitat de recursos, de manera que reflectixen el risc de no satisfer les demandes d'aigua.

Les variables triades en la demarcació hidrogràfica del Xúquer han sigut les precipitacions mesurades a les estacions meteorològiques, les aportacions dels rius a les estacions d'aforament i les aportacions d'entrades a embassaments, les evolucions dels nivells piezomètrics als aqüífers i els volums embassats.

Amb la ponderació i l'agregació de les diferents variables, s'obté l'índex d'estat únic de cada unitat territorial d'escassetat (UTE). El rang de valors de l'índex d'estat va de 0 a 1 i permet classificar la situació d'escassetat en els quatre nivells següents:

Descripción	Valor del indicador/IEE	Estado/escenario
Ausencia de escasez	1,00-0,50	NORMALIDAD
Escasez moderada	0,50-0,30	PREALERTA
Escasez severa	0,30-0,15	ALERTA
Escasez grave	0,15-0,00	EMERGENCIA

Font: CHX

Com ocorre amb els escenaris de sequera, el pas d'uns escenaris d'escassetat a uns altres és progressiu i requereix una certa permanència en el temps mantenint el mateix valor abans de canviar d'escenari, d'acord amb la taula següent:

Escenario de partida	Entradas		
	Condición IEE	Durante	Escenario final
Normalidad	< 0,5	3 meses consecutivos	Prealerta
	< 0,3	2 meses consecutivos	
Prealerta	< 0,3	2 meses consecutivos	Alerta
Alerta	< 0,15	2 meses consecutivos	Emergencia

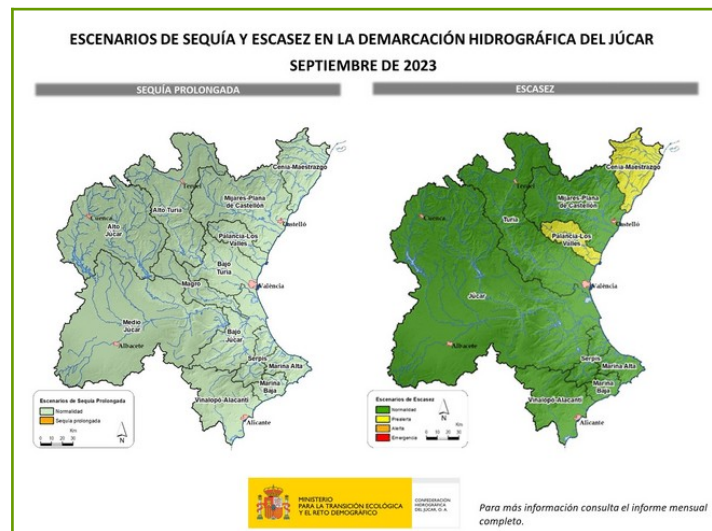
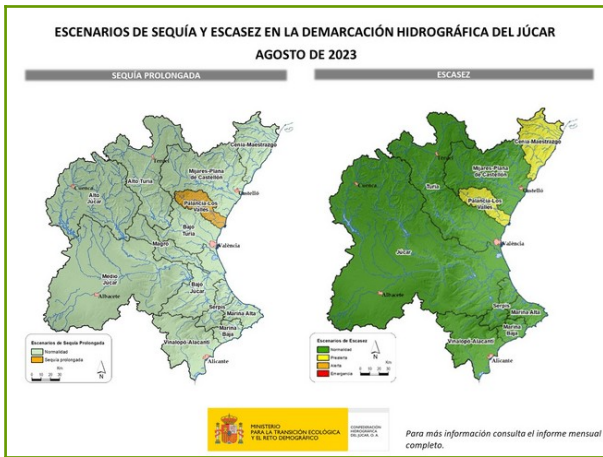
Font: CHX.

Escenario de partida	Salidas		
	Condición IEE	Durante	Escenario final
Prealerta	$\geq 0,50$	3 meses consecutivos	Normalidad
Alerta	$\geq 0,50$	2 meses consecutivos	Prealerta
	$\geq 0,30$	4 meses consecutivos	
Emergencia	$\geq 0,50$	1 mes	Alerta
	$\geq 0,30$	2 meses consecutivos	
	$\geq 0,15$	4 meses consecutivos	

Font: CHX.

A continuació, es mostra el mapa amb els escenaris d'escassetat en la demarcació hidrogràfica del Xúquer del mes de setembre de 2023 comparat amb el del mes anterior (més xicotet, dalt esquerra). Veiem la nova situació de les unitats territorials que afecten la província de València, s'hi aprecia un escenari igual al mes d'agost de 2023.

Font: CHX

4 DANYS PUNTUALS I SEQUERA EN CULTIUS

Per a descriure els danys puntuals en cultius i a la província de València, s'ha tingut en compte la informació subministrada per les oficines comarcals i pels col·laboradors de la Secció d'Estudis.

La Safor

En data 12 de setembre es va produir un episodi de pedra en alguns municipis de la comarca de la Safor que va causar danys en cultius de cítrics.

Danys per pedra en parcel·la de cítrics a Ador.
Font: OCA de la Safor.

La Vall d'Albaida

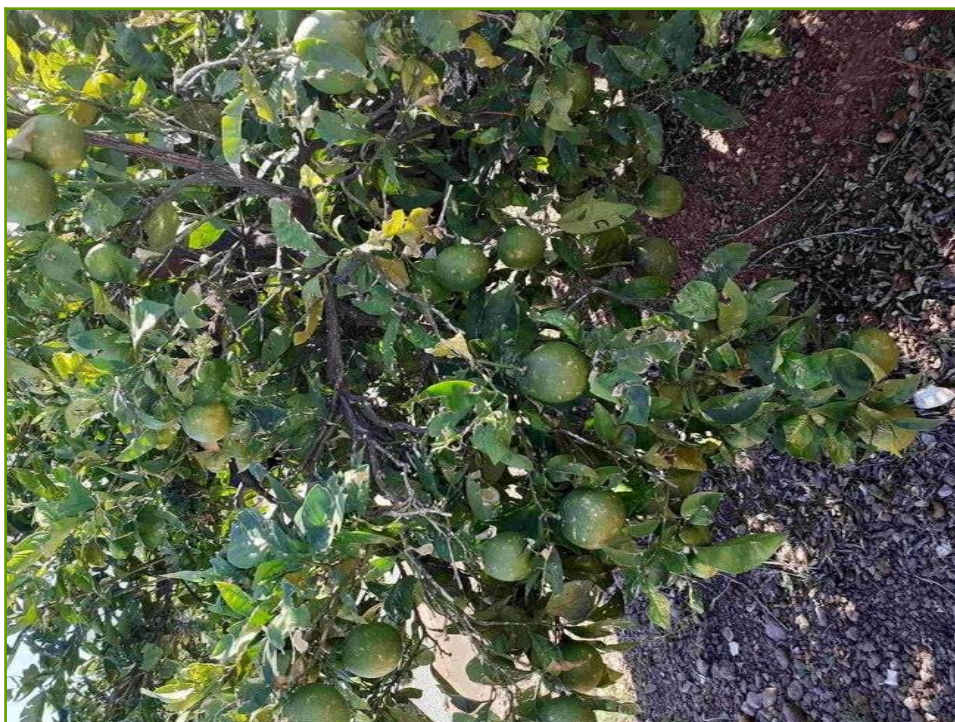
El dia 12 de setembre el graníssol va afectar cultius de cítrics, caqui i olivar de la comarca de la Vall d'Albaida.

La Costera

Els episodis de pedra esdevinguts els dies 12, 15 i 17 de setembre van ocasionar danys en cultius de cítrics i caqui de diversos municipis de la Costera.

El Camp de Morvedre

El 17 de setembre es va produir un episodi de pluja, vent i graníssol que va afectar cultius de cítrics, caqui, alvocat, magraner i oliveres d'una part de la comarca.

Danys per pedra en alvocat (esquerra) i cítrics (dreta) en la zona de les Valls.

Font: OCA Camp de Morvedre

El Camp de Túria

El dia 17 va haver-hi un episodi de pedra que va afectar cultius de cítrics, caquis i, en menys mesura, hortalisses de diversos municipis de la comarca. Posteriorment, concretament el 19 de setembre, es va produir un segon episodi de pedra que va provocar danys en l'ametler del terme municipal d'Alcublas.

La Ribera Alta

En data 14 de setembre es van produir danys per inundacions provocades per pluges torrencials als municipis d'Algemesí i Albalat de la Ribera que van afectar cultius de cítrics, caqui i arròs, i el dia 17 va haver-hi un episodi de pedra que va afectar cultius de cítrics i caqui de diversos municipis de la comarca.

La Foia de Bunyol

La pedra caiguda els dies 12 i 17 de setembre en diversos municipis de la Foia de Bunyol va produir danys en cultius de cítrics, caqui, ametla i vinya.

La Plana d'Utiel-Requena

El graníssol que va afectar el terme de Requena el dia 17 de setembre va aconseguir un territori molt extens, i va ser especialment nociu a Campo Arcís. En eixa data s'havien veremat pràcticament totes les varietats primerenques (macabeu i garnatxa), per la qual cosa les varietats més afectades van ser boval i tardana. Als termes municipals d'Utiel i Villargordo del Cabriel, les pluges i la pedra del dia 19 van causar danys en cultius de vinya, ametler i olivera.

Danys per pedra en raïm de la varietat boval a Requena. **Font:** OCA de Requena

La Canal de Navarrés

Els dies 15 i 17 de setembre va haver-hi episodis de graníssol que van afectar cultius de cítrics, caqui i olivera del terme municipal d'Enguera.

5 EVOLUCIÓ DELS CULTIUS

Per a la descripció de la situació dels cultius a la província s'ha tingut en compte la informació subministrada per les oficines comarcals i els col·laboradors de la Secció d'Estudis.

5.1 CEREALS

Cereals d'estiu

Arròs

A les comarques productores d'arròs (l'Horta Sud, la Ribera Baixa i la Ribera Alta), havia donat principi la sega de l'arròs.

A la **Ribera Alta**, finalment, els danys provocats per les pluges no van ser tan greus com es pensava en un principi. La varietat bomba va ser la més perjudicada. Les varietats J. Sendra i copsemar no van resultar afectades. No obstant això, el rendiment en molí s'esperava que fora un 20 % menor. El problema principal actual és la mala herba coneguda com "els serreigs". Esta situació obliga molts productors a rotovar plantacions senceres i sembrar varietats de tipus llarg com la Provisia, que inclou un tractament efectiu contra esta mala herba. Este tractament no és compatible amb les varietats d'arròs redó. En esta campanya esta situació és la causa principal que explica que la producció d'arròs de tipus redó serà sensiblement inferior al que s'esperava en una campanya normal.

Imatges de satèl·lit en la banda d'infraroig.

Font: Sentinel Hub del 28 d'agost (esquerra) i del 26 de setembre (dreta).

5.2 TUBÈRCULS

Moniato

A la **Canal de Navarrés** les plantacions de moniato presentaven un bon estat de desenvolupament, però es van haver de protegir de la fauna silvestre mitjançant instal·lacions de pastor elèctric. Este dispositiu permet el control dels animals mitjançant una descàrrega elèctrica d'alt voltatge i curta duració.

Plantació de moniato protegida mitjançant un pastor elèctric.

Font: OCA d'Enguera i la Canal

5.3 CULTIUS INDUSTRIALS

Gira-sol

El cultiu del gira-sol a la Vall d'Albaida havia aconseguit l'estat fenològic 87, maduresa fisiològica. Es va observar molta disparitat entre plantacions, segurament pel fet que va haver-hi una gran variació en les dates de plantació, la qual cosa pareixia haver causat que s'arribara a la maduració fisiològica amb capítols menys desenvolupats.

Cultiu de gira-sol a Bocairent. *Font:* OCA de la Vall d'Albaida - Ontinyent

5.4 PASTURES

El mes d'octubre de 2022 va començar el Pla 2022 de l'assegurança de compensació de pastures d'Agroseguro, en què es calcula l'índex de vegetació per a les diferents comarques.

Font: <https://agroseguro.es/atencion-al-cliente/consultas-de-rendimientos-indices-y-otras-medidas/consulta-indices-vegetacion-seguros-por-teledeteccion>

5.5 HORTALISSES

A la **Ribera Baixa** va prosseguir la recol·lecció de verdures xineses com bleda xinesa, *tong ho*, xoisum, així com de coriandre i cebollí, d'hortícoles de fulla (encisam, bleda i espinacs) i el trasplantament de varietats extraprimerenques de ceba.

Al **Camp de Morvedre** es va donar per finalitzada la campanya d'hortalisses d'estiu. Així i tot, s'observaven plantacions tardanes de tomaca, carabasseta o cogombre que buscaven aprofitar esta conjuntura.

Plantació de cogombres tardans (dalt) i tomaques tardanes (baix) a Puçol. Font: OCA del Camp de Morvedre.

A l'**Horta Sud** prosseguia el creixement i la recol·lecció de tomaca, pimentó, albergínia, ceba i porro. Es va seguir collint la carabassa i es va iniciar la llaurada de les parcel·les ja collides per a preparar els nous cultius d'hivern. La carxofa va continuar desenvolupant-se sense alteracions significatives, es realitzaven plantacions de cols i els cultius de tomaca tardans van seguir recollint-se amb normalitat.

5.6 CÍTRICS

La Ribera Baixa

En general, els cítrics van continuar la fase d'engreixament, encara que havia començat la recol·lecció de les varietats del grup satsuma i de clementines primerenques.

La Safor

A la zona de la Safor finalitzava la collita de les satsumes *iwasaki* i *okitsu* i de clementina primerenca *clemenrubi*. Al final del mes va començar la collita de les parcel·les més primerenques de clementina *Marisol*. Es va apreciar menys incidència de cotonet de Sud-àfrica i més mosca del mediterrani que en la campanya anterior.

L'estat fenològic dels cítrics de la comarca era el següent:

GRUP	VARIETAT	ESTAT FENOLOGIC*	DESCRIPCIÓ
SATSUMES	<i>Iwasaki</i>	89	Fruit madur
CLEMENTINES	Basol	79	Fruits amb el 90 % de grandària
NÀVEL	<i>Lane late</i>	74	Fruits amb el 40 % de grandària
NÀVEL	Navelina	79	Fruits amb el 90 % de grandària
BLANQUES	València late	74	Fruits amb el 40 % de grandària
HÍBRIDS	Afourer	74	Fruits amb el 40 % de grandària

*Escala BBCH i D.M. Salazar, I. López. Departament de Producció Vegetal, UPV

Clementina Marisol a Gandia.

Font: OCA de la Safor

Satsuma okitsu a Gandia.
Font: OCA La Safor

Clementines de la varietat clemenules a Gandia
Font: OCA de la Safor

La Vall d'Albaida

A la zona d'Ontinyent l'estat fenològic majoritari dels cítrics era el 79 (creixement del fruit aproximadament del 90 % de la seua grandària).

La Costera

Els cítrics es trobaven en un punt més o menys pròxim al seu estat de maduració.

El Camp de Morvedre

La segona setmana de setembre es va iniciar la recol·lecció de la satsuma iwasaki i a final de mes es va donar per finalitzada la collita.

Les varietats de clementines primerenques es van apreciar avançades respecte a l'any passat. A final de mes s'estaven collint les varietats orogrós i clemenrubí. Altres varietats que començaven a canviar de color eren oronules i arrufatina. La qualitat de les varietats extratprimerenques era bona.

Igual que l'any passat, la incidència del cotonet del Sud-àfrica va ser, en general, poc significativa i el problema d'atac d'aranyes s'havia reduït molt respecte a la campanya anterior.

Arbre de la varietat d'orogrós a Sagunt. **Font:** OCA Camp de Morvedre.

Clemenrubí a Sagunt. Font: OCA Camp de Morvedre.

L'estat fenològic dels cítrics de la comarca va ser el següent:

GRUP	VARIETAT	*ESTAT FENOLOGIC	DESCRIPCIÓ
CLEMENTINES PRIMERENQUES	Clemenrubí, oronules	89	Fruit madur
CLEMENTINES MITJA ESTACIÓ	Clemenules	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
HÍBRIDS	Diversos	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
NÀVEL	Diversos	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
BLANQUES	València late i altres tardanes	79	Fruits amb el 90 % de la grandària

*Escala BBCH i D.M. Salazar, I. López. Departament de Producció Vegetal, UPV.

L'Horta Sud

Les diferents varietats de cítrics dels municipis de l'Horta Sud es trobaven en els estats fenològics compresos entre el 79 (fruits amb el 80 % de la grandària) i el 89 (fruit madur), en funció de la varietat en el cas de les varietats extraprimerenques de cítrics.

El Camp de Túria

L'estat fenològic dels cítrics de la comarca s'observa en la taula següent:

GRUP	VARIETAT	*ESTAT FENOLOGIC	
GRUP BLANQUES	València late	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
GRUP NÀVEL	Washington nàvel Nàvel Foios	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
GRUP NÀVEL	Navelina Newhall	89	Fruit madur, inici de recol·lecció
GRUP NÀVEL	Lane late	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
HÍBRIDS	Ortanique	79	Fruits amb el 40 % de la grandària
CLEMENTINES	Oronules	89	Fruit madur, inici de recol·lecció
	Clemenules	79	Fruits amb el 90 % de la grandària final

*Escala D. M. Salazar, I. López. Departament de Producció Vegetal, UPV.

La Ribera Alta

En la primera setmana de setembre es va iniciar la campanya en la zona de Carlet amb la recol·lecció d'algunes parcel·les de la varietat iwasaki i a mitjan setembre, la de les varietats extraprimerenques de clementines com clemensoon i clemenclara. A final de mes es va iniciar la collita de la satsuma okitsu.

En general, el calibre de les varietats era dispar, amb tendència a ser un poc xicotet, ja que eixes varietats havien florit i quallat en abundància i també l'excés de calor en els últims mesos d'engreixament n'havia frenat el desenvolupament. Continuava la fase d'engreixament dels cítrics en varietats de recol·lecció tardana.

Es va constatar un minvament generalitzat de la producció, més acusada en el grup de clementines i en la satsuma owari.

Respecte a la mosca de la fruita, es va observar més control sobre esta i les poblacions d'esta plaga eren menors que en altres campanyes.

A la zona d'Alzira les pluges intenses havien provocat, en moltes plantacions d'Algemesí i Albalat de la Ribera, problemes d'asfíxia radicular i aigualit de fruits. Les varietats més afectades eren la satsuma okitsu i la taronja navelina. D'altra banda, estes condicions climàtiques amb pluges i temperatures molt càlides van propiciar una brotada molt abundant en totes les varietats de cítrics.

Esta situació havia provocat que totes les poblacions de mosca blanca (*Dialeurodes citri* i *Aleurothrixus floccosus*) s'instal·laren en les plantacions de cítrics.

L'estat fenològic dels cítrics de la comarca era el següent:

GRUP	VARIETAT	*ESTAT FENOLÒGIC	DESCRIPCIÓ
SATSUMES	Diverses	79/89	Fruits amb el 90 % de la grandària / fruit madur
CLEMENTINES	Diverses	79/89	Fruits amb el 90 % de la grandària / fruit madur
NÀVEL	Navelina	79/89	Fruits amb el 90 % de la grandària / fruit madur
BLANQUES	València late i altres tardanes	79	Fruits amb el 90 % de la grandària
HÍBRIDS	Diversos	79	Fruits amb el 90 % de la grandària

*Escala D. M. Salazar, I. López. Departament de Producció Vegetal, UPV.

Cítrics del grup nàvel (esquerra) i satsuma owari en fase d'engreixament a Carlet. **Font:** OCA de la Ribera Alta - Carlet.

La Canal de Navarrés

A la zona d'Enguera s'havia iniciat la collita en algunes plantacions de varietats primerenques. La producció era desigual entre les diferents parcel·les i les altes temperatures havien retardat l'entrada en color.

La Vall d'Albaida

El desenvolupament dels cítrics prosseguia amb normalitat, i l'estat fenològic era el 79 (90 % de desenvolupament del fruit) per a les taronges més primerenques.

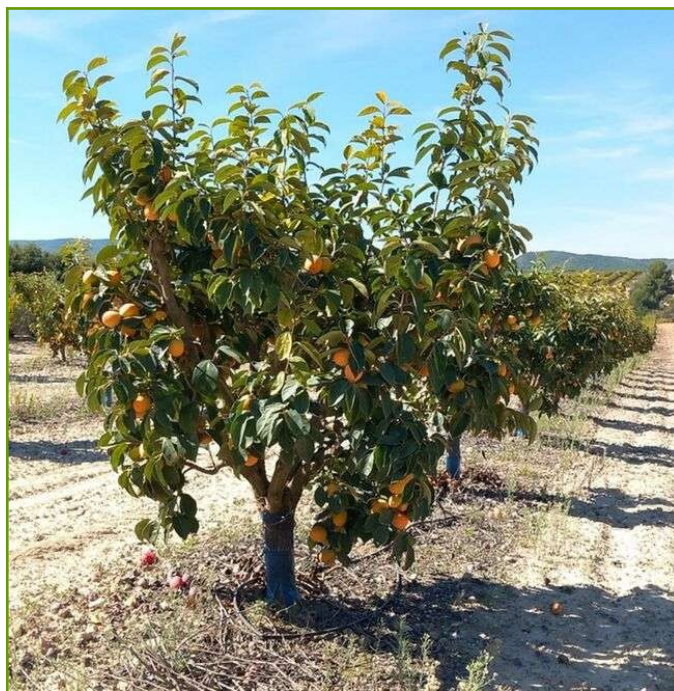
5.7 FRUITERS

Caqui

A la Safor, a la Costera, al Camp de Morvedre, a l'Horta Sud, al Camp de Túria, a la Foia de Bunyol i a la Vall d'Albaida l'estat fenològic del caqui era el del fruit entorn del 70 % de la grandària final. En esta última comarca havia començat la recol·lecció en algunes parcel·les amb producció bona, encara que amb una grandària escassa i alguns danys per planxat ocasionats pel sol.

Planxat de caquis a Alfauir. **Font:** OCA de la Safor.

Caqui a Ontinyent. **Font:** OCA de la Vall d'Albaida – Ontinyent.

La Ribera Alta

En la zona de Carlet, les cooperatives i empreses comercialitzadores programaven la campanya i ampliaven el període de recol·lecció al màxim. Per a fer-ho, realitzen tractaments per a avançar la maduració del fruit. El tractament es va realitzar a principi de setembre, uns 15-20 dies abans de collir-se. En general, la grandària del fruit d'estes parcel·les és un poc inferior respecte a la de les parcel·les no tractades.

En cas contrari, a mitjan setembre es van realitzar tractaments amb àcid gibberèl·lic per a retardar la maduració del caqui. En total es duen a terme entre un i tres tractaments, distanciats 20 dies entre cada un, en funció del retard en la maduració que es voldria obtindre.

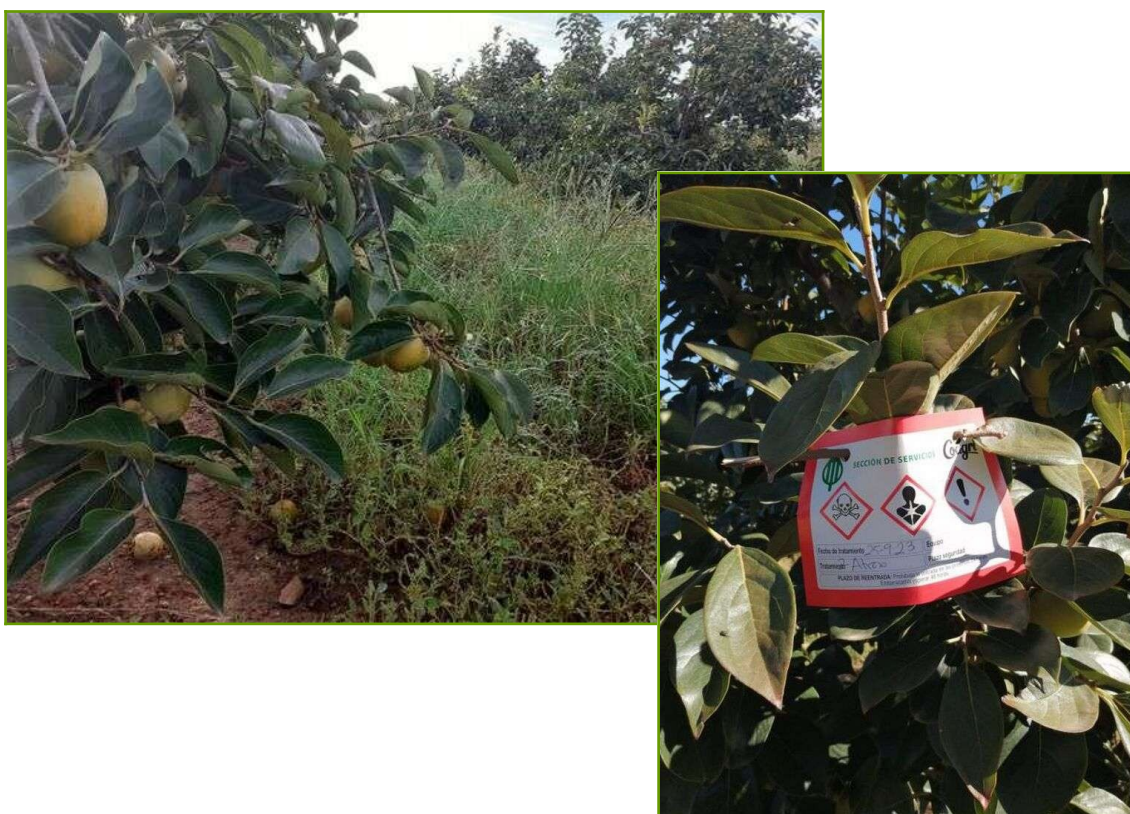
S'apreciava poca incidència de cotonet degut, en part, al període de precipitacions intenses que van tindre lloc en la part final de primavera i als tractaments continus que van realitzar els agricultors per a controlar la plaga.

S'esperava una bona collita després d'una floració molt abundant, però els danys per pedra han minvat els resultats. Això implica que enguany es preveu un percentatge alt de rebuig en camp i també en magatzem. Els tècnics de l'assegurança continuaven realitzant els peritatges definitius del dany produït en camp.

La recol·lecció s'havia iniciat l'última setmana de setembre a les parcel·les on s'havia realitzat un o dos tractaments d'avançament. En general, el calibre dels fruits era dispar, amb tendència a ser un poc xicoteta, sobretot a les parcel·les que havien realitzat el tractament d'avançament. L'excés de calor en els últims mesos havia frenat el desenvolupament normal.

Respecte a la mosca de la fruita, es va observar més control sobre esta i les poblacions d'esta plaga eren menors.

A la zona d'Alzira les pluges intenses havien afavorit el desenvolupament del fong *Mycosphaerella nawae* i, alhora, la caiguda de fruits. Es va observar un increment important en el nombre de fruits afectats per la mosca de la fruita i es va iniciar la recol·lecció en les zones més càlides, concretament en les parcel·les tractades per a l'avançament de la maduració.

Caquis amb el viratge de color iniciat (esquerra) i avís de tractament per a avançament de la producció (dreta) a Carlet.

Font: OCA de la Ribera Alta - Carlet.

Caçamosques per al control de la mosca de la fruita. **Font:** OCA de la Ribera Alta - Carlet.

Magraner

Al Camp de Morvedre s'han començat a collir les poques finques de magraners que queden a la comarca.

Parcel·la de magraners a Puçol. **Font:** OCA Camp de Morvedre.

5.8 AMETLER I NOGUERA

A la Costera, a l'Horta Sud, al Camp de Túria, als Serrans, a la Foia de Bunyol, a la Plana d'Utiel-Requena i a la Vall d'Albaida els ametlers es trobaven en l'estat fenològic 90-L (desprendiment de l'exocarpi i mesocarpi) i s'estava procedint a recollir la collita. Es va apreciar un descens en la producció a conseqüència de la sequera, que havia provocat que els fruits foren de calibre xicotet i poc pes.

Ametler a la Font de la Figuera.
Font: OCA de la Vall d'Albaida - Ontinyent.

5.9 GARROFERA

A l'**Horta Sud**, al **Camp de Túria** i a la **Foia de Bunyol** es va donar per finalitzada la recol·lecció de les garrofes.

A la **Ribera Alta** la campanya de la garrofa havia conclòs amb bons resultats de collita, però a diferències de l'any anterior, el preu percebut per l'agricultor havia sigut més baix.

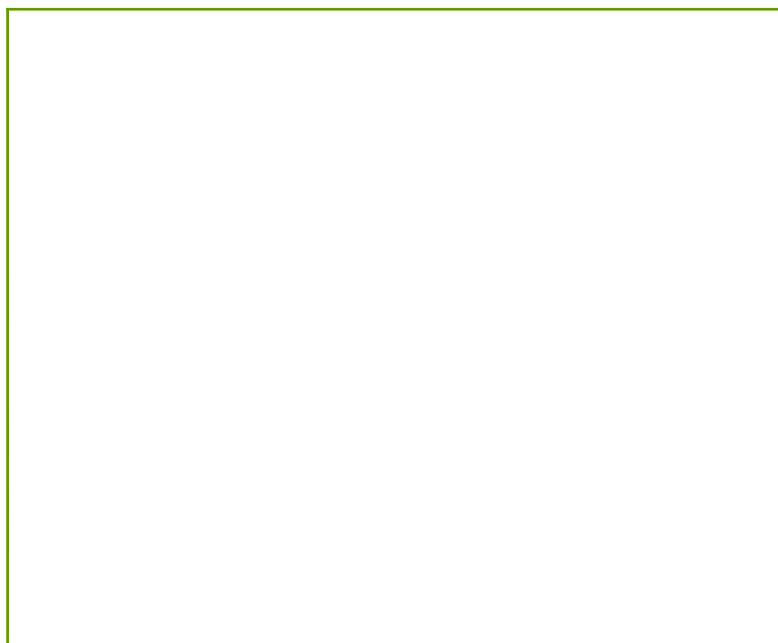
5.10 VINYA

A la **Costera**, a l'**Horta Sud**, al **Camp de Túria**, als **Serrans**, a la **Foia de Bunyol** i a la **Plana d'Utiel-Requena** l'estat fenològic de la vinya era el 38-M (maduració) i es procedia a veremar. Es va observar una baixada en la producció respecte a la campanya anterior.

A la **Vall d'Albaida** la vinya es trobava en el verol del raïm i la verema es donava per finalitzada pràcticament en acabar el mes. No va haver-hi problemes sanitaris, ja que als curts períodes de pluja els havien succeït dies càlids i secs que havien evitat la proliferació fúngica.

Vinya agostejant abans de maduració del raïm a Requena.
Font: OCA de Requena.

Vinya de la varietat boval en vas a Requena. **Font:** OCA de Requena.

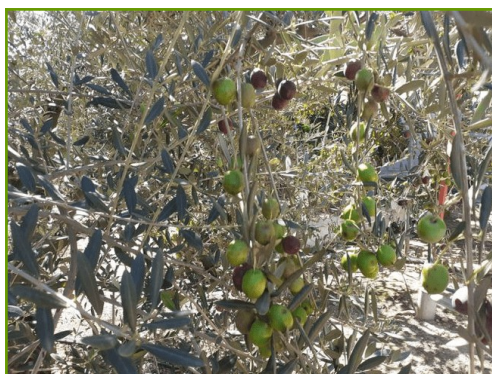
Vinyes a Fontanars dels Alforins. **Font:** OCA de la Vall d'Albaida - Ontinyent.

5.11 OLIVERA

A l'**Horta Sud** i al **Camp de Túria** els fruits havien aconseguit el calibre final i presentaven un percentatge variable de superfície acolorida.

A la **Costera**, als **Serrans**, a la **Foia de Bunyol** i a la **Plana d'Utiel-Requena** les oliveres se situaven en estat fenològic 78-H (fruits amb 70 % del calibre final). Es preveia un calibre menor del fruit com a conseqüència de la sequera i un descens en la producció.

A la **Ribera Alta** s'havia iniciat el verol de les olives i la grandària d'estes era la Ribera Alta normal per a l'època de l'any i varietat. En general, l'índex de la picada de la mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae*) era baix. Es van mantindre operatives les botelles tipus "olipe" per a controlar la plaga. S'estimava una producció menor que la de l'any anterior.

Inici del canvi de color en les olives. **Font:** OCA de la Ribera Alta – Carlet.

A la **Canal de Navarrés** les plantacions que enguany tenien producció començaven a entrar en la fase de maduració del fruit. Les pluges de principi de setembre van ser, en general, favorables per a

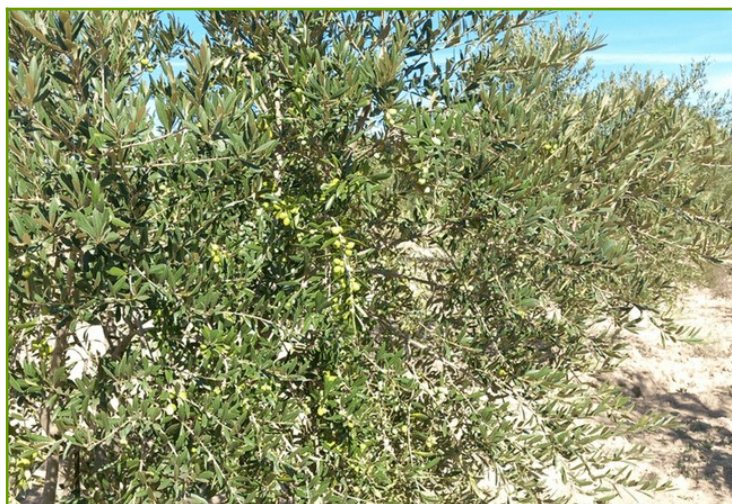

desenvolupar el fruit, excepte en les zones afectades per episodis de graníssol, per la qual cosa l'oliva presentava, en general, un calibre bo. Algunes oliveres molt carregades de fruit presentaven branques doblegades o, fins i tot, trencades per l'excés de pes.

Olivera amb branques doblegades per excés de pes a Enguera. **Font:** OCA d'Enguera i la Canal.

A la **Vall d'Albaida** l'estat fenològic majoritari de l'olivera era 78-H (fruits al 70 % del calibre final). S'observava molta producció en les varietats de xicoteta grandària com l'arbequina i blanqueta. Sembla que el calibre serà inferior al que és habitual i que les altes temperatures estaven evitant els atacs de *Bactrocera oleae*.

Olivera a la Font de la Figuera. **Font:** OCA de la Vall d'Albaida – Ontinyent.

València, setembre de 2023